

60,000 Kr. — alt det skal have nogen Tid. Jeg har tilladt mig at opslaa Forstanderpladsen vakant, dog kun under Forudsætning af, at Rigsdagen vil vedtage Lovforslaget. Det er nemlig en vanskelig Sag at faa en dygtig Forstander; den dygtigste er ikke for god til saadan en Plads. Der er imidlertid kommet en hel Del Ansøgninger, og i alt Fald et Par, som jeg vil betragte som fuldt kvalificerede, saa jeg tror, det kan lykkes at faa Pladsen besat. Men alt forinden maa man have Loven gennemført, og derfor maa jeg udbede mig Velvillie i dette høje Ting, for at Lovforslaget inden alt for længe maa blive ophøjet til Lov. — Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget paa det bedste.

Goos: Den Gang Forstander for Himmelbjerggaarden Budde døde, opstod der jo ikke alene — hvad der er selvfølgelig for alle, der kendte denne Mand og hans meget fortjenstfulde Virksomhed —, en Beklagelse over, at han saa tidlig skulde rykkes bort fra den Virksomhed, som fyldte ham saa fuldstændig, men tillige en Frygt for, hvorledes det nu skulde gaa med hans Værk, som jo siden 1896 har været knyttet til Himmelbjerggaarden. Dødsfaldet medførte nødvendig en Usikkerhed for Institutionens Bestaaen, da den var knyttet til ham personlig, en Usikkerhed, som man jo vilde og maatte i høj Grad beklage, efter hvad der foreligger oplyst, ikke blot, fordi Institutionen var dreven saaledes, som den var dreven i hans Tid, med et saa fortrinligt Resultat og paa en pædagogisk saa fortræffelig Maade, men fordi en Institution som denne slet ikke kan undværes for Tiden og endnu mindre, naar man tænker sig Statsforsorgen for de vanartede, forsømte eller vanskelige Børn — hvad man nu skal kalde dem — udstrakt endnu mere, end den tidligere har været. Forholdet er det, at de 150 Børn, som optoges paa Himmelbjerggaarden — der kunde optages nogle flere, men ikke godt mere end 150 — udgjorde en meget stor Del af det Antal Børn af denne Klasse, som for Tiden tages under Forsorg paa de forskellige Anstalter, Bølgilgaard, Landerupgaard, Flakkebjerg og andre. Der er nemlig i alt 500, som tages under Forsorg paa disse Anstalter, og naar af disse 500 de 150 komme paa Himmelbjerggaarden, vil man se, at der vilde blive et meget stort ufyldt Hul, hvis denne Institution skulde nedlægges. Og langt videregaaende vilde Savnet blive, naar man tænker sig, som

det jo fra Regeringen tidligere har været paatænkt, en Ordning af Forsorgen for disse Børn udstrakt i et endnu større Omfang paa den Maade, som har været forberedt ved en Kommission i sin Tid, og som der senere har været fremsat Forslag om. For alle dem, der kende til Sagen og til Himmelbjerggaardens Virksomhed, har dette Lovforslag da været en Beroligelse, idet det jo aabner den sikre Udsigt til, at Anstalten vil kunne bevares i sin hidtidige Udstrækning og under Former, som gøre den uafhængig af Enkeltmands Liv. Derfor vil jeg paa alle disses Vegne, som interessere sig for denne Sag, og som ikke kunne andet end hilse Lovforslaget med Glæde, anbefale det varmt til det høje Ting. Maaden, hvorpaa det bringes til Udførelse, er jo, som den højtærede Minister bemærkede, den, at Gaarden gaar over til at blive en selvejende Stiftelse. Jeg tror, at det under de givne Omstændigheder, og maaske ogsaa i det hele taget, er den heldigste Form. Naar en Institution skal bevares og vedblive at have et Tilskud, der maaske endog skal forøges betydeligt, til den aarlige Drift af Staten, lader det sig vanskeligt gøre vedblivende at knytte det til en Enkeltmand, baade fordi det er vanskeligt at finde en saadan Mand, hvem man med fuld Tillid kunde betro saa store Midler og deres rette Anvendelse — thi det er ikke altid, man finder en Mand som Budde — men dernæst, fordi det jo dog fra et almindeligt Statshensyn maa siges, at med et saa betydeligt Tilskud, som der her vedblivende vil være Tale om aarligt, bør Stiftelsen ikke være uden et effektivt Statstilsyn, hvilket jo vil naas, som Forholdet nu er ordnet og kan ordnes, naar det bliver en selvejende Institution, som det er foreslaaet i Lovforslaget. Paa den anden Side mener jeg ogsaa med den højtærede Minister, at det ikke i Almindelighed er rigtigt at gaa over til den umiddelbare Statsdrift, naar ikke Nødvendigheden byder det. De, der maatte erindre det Lovforslag, som jeg i sin Tid fremsatte angaaende Børnehjem og Opdragelsesanstalter i det hele taget, ville ogsaa erindre, at jeg ikke tænkte mig at oprette Tvangsopdragelsesanstalter som Statsanstalter, men at jeg havde tænkt mig i videst muligt Omfang at benytte den private Virksomhed og lade den træde i nøje Forbindelse med Staten. Det er ogsaa af en rent økonomisk Grund det hensigtsmæssigste. Saa længe det nemlig er private Anstalter under Statens Tilsyn, kan